

Нагорна А.М.

аспірантка

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ

Одним із стратегічно важливих шляхів розвитку українського суспільства є підвищення якості життя населення. Саме тому визначення основних критеріїв якості життя та створення системи показників, завдяки яким можна оцінити якість життя, набуває пріоритетного значення. Як наслідок, серед наукової спільноти зберігається значний інтерес до цієї проблеми. Так, зокрема О. Котуков та Н. Копилова порівняли соціальний розвиток як концептуальний підхід до забезпечення соціального благополуччя з іншими подібними підходами [5]; Г. Дмитренко визначив людиноцентричну освіту як імператив підвищення якості життя населення [3]; В. Ковтуненко вивчив фактори формування нового середнього класу в сучасному українському суспільстві, до яких відніс «володіння/неволодіння засобами виробництва, рівень витрат на споживання, професійно-кваліфікаційний рівень працівників, розмір отримуваних доходів та їх форми». В. Ковтуненко розглядає «середній клас як втілення народного добробуту» [4]. У вітчизняній науці термін «якість життя» почав використовуватись трохи пізніше, ніж в економічно розвинутих країнах. Однак, внаслідок невисокої якості життя та ідеологічних міркувань цей термін не одержав широкого поширення.

У радянські часи якість життя розуміли як один з компонентів єдності рівня, якості й способу життя. У дослідженні цієї триєдності соціологи зосереджували увагу на способах життя, тоді як економісти – на рівні життя. У результаті проблематика якості життя залишалася за межами обох наук. Ґрунтовні дослідження з проблеми якості життя проводяться співробітниками Українського Міжнародного центру перспективних досліджень. В основу їх концепції прийняте загальнонаукове розуміння категорії «якість» як сукупної характеристики істотних властивостей об'єкта, його внутрішньої і

зовнішньої визначеності, відносної стабільності, його відмінності від інших об'єктів або подібності з ними, а також положення про те, що якість життя людей є результатом їх власної діяльності як процесу безперервного відтворення життя, що включає в себе економічну діяльність, а так само діяльність із вдосконалення соціально-економічних відносин і духовного потенціалу людини та суспільства.

Ступінь задоволення потреб та інтересів людини визначає ступінь її задоволеності умовами існування, її соціальне самопочуття, що нерідко розглядається у вузькому змісті як якість життя. В результаті дослідження питання автор пропонує власне визначення поняття якості життя. Отже, якість життя – 1) це ступінь відповідності умов і рівня життя визначеним стандартам 2) а також рівень задоволення населення життям з точки зору широкого набору потреб та інтересів.

Виходячи з аналізу робіт учених, які займаються теоретичним опрацюванням проблеми цінностей і потреб людини, пропонується такий перелік елементів, які є складовими якості життя населення. Це тривалість життя, продовження роду, міцність здоров'я, рівень інтелекту, дружність родини, матеріальне багатство, рівень доходів, соціальна захищеність, потреба в житлі, особиста безпека, охорона здоров'я, сфера послуг, освіта.

Доходи населення є основою задоволення матеріальних і духовних потреб людей і виступають найважливішим чинником зростання суспільного добробуту. Доходи населення як економічна категорія становлять собою сукупність відносин, що виникають між господарюючими суб'єктами і державою, з одного боку, домогосподарствами та індивідами, з іншого, з приводу привласнення, розподілу і перерозподілу частини новоствореної вартості.

Резюмуючи результати дослідження, варто сказати, що якість життя для окремого індивіда складається з об'єктивних і суб'єктивних компонентів, а саме поняття «якість життя» використовується дуже широко, але не має загально визнаної формалізованої структури і стандартного набору індикаторів.

Список використаних джерел

1. Second European Quality of Life Survey. Overview / European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions [Електро-

ний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2009/02/en/2/EF0902EN.pdf> 19. *Introducing the Revolting Index* /

2. Измерение прогресса в развитии обществ: Доклад Организации экономического сотрудничества и развития [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unescap.org/stat/cst/1/CST1-8R.pdf>

3. *Дмитренко Г. А.* Людиноцентрична освіта як імператив підвищення якості життя населення України / Г. А. Дмитренко // *Економіка та держава*. – 2009. – № 2. – С. 39–42.

4. *Ковтуненко В. О.* Реалії становлення «нового» середнього класу в Україні // *Актуальні проблеми економіки* [Текст]. № 8 (110). — К. : Бібліотека КНТЭУ, 2010. — Журнал. — 218. – С. 40.

5. *Котуков О. А.* Соціальний розвиток як концептуальний підхід до забезпечення соціального благополуччя [Електронний ресурс] / О. А. Котуков, Н. А. Копилова // *Актуальні проблеми державного управління*. – 2010. – № 1. – Режим доступу : <http://www.Kbuara.kharkov.ua>

6. *Холод Н. М.* Розподіл доходів та бідність у перехідних економіках: монографія / Назар Холод. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009.

Могілянська О. М.

аспірантка,

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ СЕКТОР ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Інформація та інформаційні технології як фактор і засіб виробництва, як інноваційний продукт перетворились у сучасних умовах на провідний чинник соціально-економічного розвитку, спектр інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) під впливом стрімкої зміни параметрів зовнішнього середовища постійно розширюється та вдосконалюється.

Світовий досвід свідчить, що країни, де державна економічна політика одним з ключових напрямів свого регулювання визначила створення сприятливого бізнес-середовища для інформаційного сектору, мінімізацію адміністративних та економічних бар'єрів не лише для реалізації бізнес-діяльності в сфері інформаційно-комунікаційних технологій, але й для створення безпосередньо інформаційного продукту, демонструють сьогодні найвищі позиції у рейтингу глобальної конкурентоспроможності (табл. 1).